BRAVO DEČKI !!!!!!!!!!!!!!!

Autor Guste Santini
Petak, 29 Ožujak 2002 11:08

Karl Marx je u svom bogatom opusu pisao o nužnosti procesa koncentracije i centralizacije kapitala kao uvjetu opstanka kapitalizma. Adam Smith je prije njega ustvrdio da svaki poduzetnik gleda kako da upravlja svojim poslom i kako teži da postigne odlučujući položaj. Ista priča učitelja svih ekonomista. Navedeni stavovi pokazuju da je problem globalizacije prisutan od vremena kada je proizvodnja postala robna proizvodnja i kada je razmjena definirala kriterije odnosa učinkovitosti pojedinih proizvođača. Poznata priča studentima ekonomije ali ne i nosiocima ekonomske politike od osamostaljenja Hrvatske do danas. Značaj koncentracije i centralizacije bio je u samom centru promišljanja samoupravnog sistema. Tadašnje vlasti, eksplicite Tito i Kardelj, vršili su čak pritisak da se pojedini proizvodni i trgovački sistemi objedinjuju. Tehnostuktura (lokalni močnici) su taj zahtjev izbjegavali u mjeri u kojoj je to bilo moguće. A bilo je itekako moguće. Naime, ekonomski analitičari će se sjetiti da je dogovorna ekonomija u svom osnovu bila oligopolna i da se je ista ravnala putem prihoda a ne troškova što je bilo moguće u uvjetima mekog budžetskog ograničenja.

Upravo u takvom ozračju (usitnjavanje tvrtki) i povijesnom siječanju pojavljuju se dva vrlo ugledna poduzetnika i najvaljuju da je moguće da se ujedine. Ova vijest je za mene najbolja vijest koju sam čuo u ovoj 2002. godini. Impresioniran sam. Odista bravo dečki (neka mi bude oprošteno sloboda iskaza)!

Zbog čega se veselim dragi čitaoče odmah ću Vam obrazložiti. Do sada smo imali slučaj cijepanja privrednih entiteta sa namjerom da ih netko što lakše preuzme. Velike ribe su jele mae ribe i tako postajale sve veće. Vlasnička struktura je bila koncentrirana do te mjere da je jedan vlasnik u osnovi diktirao sve ostale uvjete. Cijela poslovna carstva su bila vezana uz jedno ime i jednu sudbinu. Događanja zadnjih godina tek su naznaka rizičnosti takvih kretanja. I upravo u to vrijeme napušta se feudalizam od strane poduzetnika i kreće u tržišne odnose u kojima je vlasništvo samo jedan dio priče. Ovim je pokazano (za mene) i dokazano da vlasništvo nije presudan činilac uspješnosti tvrtke. U prethodnom sistemu radilo se naprosto o sistemskoj ignoranciji faktorskih dohodaka.

Gospoda Ante Vlahović i Luka Rajić pokreću biznis onakav kakav treba Hrvatskoj. To znači učinkovit i u svjetskim kriterijima respektabilni biznis. Obje su tvrtke razvojno orijentirane. Obje tvrtke primjereno respektiraju poslovne rizike. Obje tvrtke racionalizraju troškove. Obje su tvrtke svjesne da je hrvatsko tržište isuviše malo da bi se samo specijalizacijom razvio posao. Obje tvrtke znače isuviše mnogo za Hrvatsku da bi njihov primjer ostao bez posebne pažnje. Ne treba zaboraviti da obje tvrtke doprinose putem poreza značajna sredstva državnom proračunu i da njihov rezultat nije nevažan za hrvatsku državu.

Da ne duljim. Zahvaljujem se spomenutoj gospodi i pozivam relevantne čimbenike u Hrvatskoj da shvate ovaj njigov potez kao dio potrebite strategije kako Hrvatsku «izvući» iz postojeće krize. Javljaju se nove ideje i danas je vidljivo da Hrvatska ima znanja da od objekta postane subjekt. Na ovim stranicama sam pisao o Croatia osiguranju, Riječkoj banci, 43 poduzetnika u Hrvatskoj i njihovoj namjeri da se stvori nacionalna financijska industrija, pristup riješavanju Slavonije kako ga vidi Mihaljević, i sada finale – crescendo – povezivanje i dinamiziranje svoga i hrvatskog razvoja po modelu gospode Vlahovića i Rajića. To ja zovem subjektivitet.